

Årsrapport

Lovisenberg Lindring og Livshjelp

2024

Lovisenberg Diakonale Sykehus

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Lovisenberg Lindring og Livshjelp	3
Strategi 2020-2025	4
Satsningsområder.....	4
Organisering og personal	6
Organisering	6
Personal.....	6
Livshjelpsentret	7
Pasientbehandling	7
Kompetanseformidling.....	8
Lindrende døgnenhet	10
Behandlingsforløp	10
Vårt tilbud.....	11
Arbeid med «Barn og søsken som pårørende» og etterlatte i Medisinsk klinikk	12
Arbeid med «Barn/søsken som pårørende» og etterlatte ved LLL.....	12
Kompetanseenheten	13
Fagarbeid	13
Fag- og forskningsprosjekter	13
Annet	14
Kompetanse.....	14
Deltagelse	14
Vitenskapelige publikasjoner fra KE/LLL	14
Hospitanter og studenter	15
Videre- og etterutdanning	15
Frivillig arbeid	16
Frivillighetstjeneste	16
Våketjeneste.....	16
Annet	17
LLL i media	17

Lovisenberg Lindring og Livshjelp

Lovisenberg Lindring og Livshjelp (LLL) gir lindrende behandling, pleie og omsorg til uheldelig syke kreftpasienter, pasienter med annen alvorlig, uheldelig sykdom og døende.

Arbeidet tar utgangspunkt i den enkeltes behov og målet er livskvalitet til tross for alvorlig sykdom.

Vår virksomhet er og vil alltid være fundamentert på hospicefilosofiens kjerneverdier. Pasientbehandling og kompetanseformidling går hånd i hånd.

Vi arbeider med å realisere tiltak i NOU 2017:16 og i Stortingsmelding Meld.St.24 (2019-2020).

Norge fikk sin første nasjonale handlingsplan for lindrende behandling og omsorg. Stortingsmeldingen vil at det skal satses mer på palliativ forskning og at palliativ medisin etableres som egen spesialitet.

Lederfunksjonen på LLL er todelt med hhv adelingssykepleier Anine Dagestad og avdelingsoverlege og leder Are Kirkaas Normann.

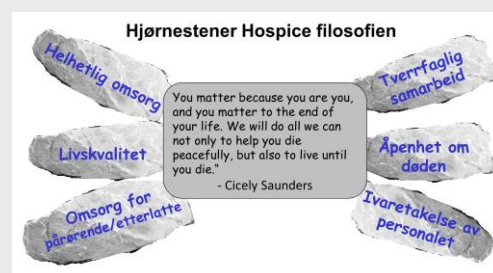
Ledergruppen,
Ved Anine Dagestad og Are K. Normann

Lovisenberg Lindring og Livshjelp

- Avdeling i Medisinsk klinikk ved Lovisenberg Diakonale Sykehus
- Palliativt Senter med regional funksjon
- Utdanningssted for leger til kompetanseområde i palliativ medisin
- Enheter:
  - Lindrende døgnenhet
  - Livshjelpsenter
  - Kompetansenhet (FoU-enhet)
- Frivillighetstjeneste og våketjeneste

Lovisenberg Lindring og Livshjelp

- Arbeider for best mulig symptomlindring og livskvalitet gjennom hele sykdomsforløpet for pasienter og deres pårørende i møte med livstruende sykdom
- Arbeider tverrfaglig med forebygging og lindring av smerte og andre problemer av fysisk, psykisk, psykososial og åndelig/eksistensiell art
- Arbeider rådgivende og konsultativt med kompetanseoverføring til samarbeidspartnere
- Arbeidet er fundamentert på hospicefilosofiens kjerneverdier

Strategi 2020-2025

Strategien forteller hvor Lovisenberg Lindring og Livshjelp vil rette innsatsen i perioden fram mot 2025. Årlige handlingsplaner viser hvordan LLL skal gjøre en forskjell innenfor de respektive områdene.

Satsningsområder

Videreutvikle Lovisenbergmodellen for lindrende behandling, pleie og omsorg gjennom tidlig integrasjon, pasienttilpassede forløp og kompetanseoverføring

Innen 2025 har Lovisenberg Lindring og Livshjelp

- Vært i front og banet vei gjennom endring og interaksjon med samarbeidspartnere
- Bidratt til styrket kvalitet på palliasjon i den kommunale helse- og omsorgstjenesten
- Etablert en modell for gjensidig hospitering for sykepleiere mellom vår Døgnetenhet og helsehus/langtidshjem
- Bidratt aktivt til tidlig integrasjon av palliasjon i poliklinikk kreft, blodsykdommer og lindring
- Økt kompetansen på tidlig palliasjon
- Tatt i bruk flere kartleggingsverktøy (CSNAT, CODE m.fl.)
- Innført rutinemessig bruk av forberedende samtaler

Være en foregangsenhet i palliativ behandling gjennom kontinuerlig fag-, forskning- og kompetanseutvikling

Innen 2025 har Lovisenberg Lindring og Livshjelp

- Egenprodusert forskning på master og doktorgradsnivå tilknyttet Kompetansenheten
- Bidratt til etablering og samarbeid om aktuelle prosjekter innen palliasjon med andre aktører både lokalt og regionalt
- Et ressurscenter for End of Life Care

Palliasjon til andre diagnosegrupper

Innen 2025 har Lovisenberg Lindring og Livshjelp

- Etablert dagbehandlingstilbud til pasienter med KOLS og evt. flere diagnosegrupper i samarbeid med Medisinsk poliklinikk
- Etablert døgntilbud for pasienter med KOLS og evt. flere diagnosegrupper
- Integrert flere diagnosegrupper i Lindrende teams arbeid, igangsatt og etablert et døgnkontinuerlig team for palliativ oppfølging av pasienter i hjemmet med ressurser fra spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten (ASIH)

Mål

Lovisenberg Lindring og Livshjelp skal:

1. Med grunnlag i hospicefilosofien, kontinuerlig utvikle kunnskap og erfaring om behandling, pleie og omsorg av alvorlig syke og døende, og ivaretagelsen av deres pårørende
2. Gi optimal helhetlig behandling, pleie og omsorg i et tverrfaglig miljø
3. Videreutvikle tilbudet ved tidlig integrasjon og inkludering av forskjellige diagnosegrupper
4. I interaksjon med ulike samarbeidspartnere bidra til at pasienten skal kunne være hjemme så lenge som ønskelig
5. Være ledende på vårt nivå i kompetanseutvikling og kompetanseformidling innen lindrende behandling i Norge

Åpenhet om døden

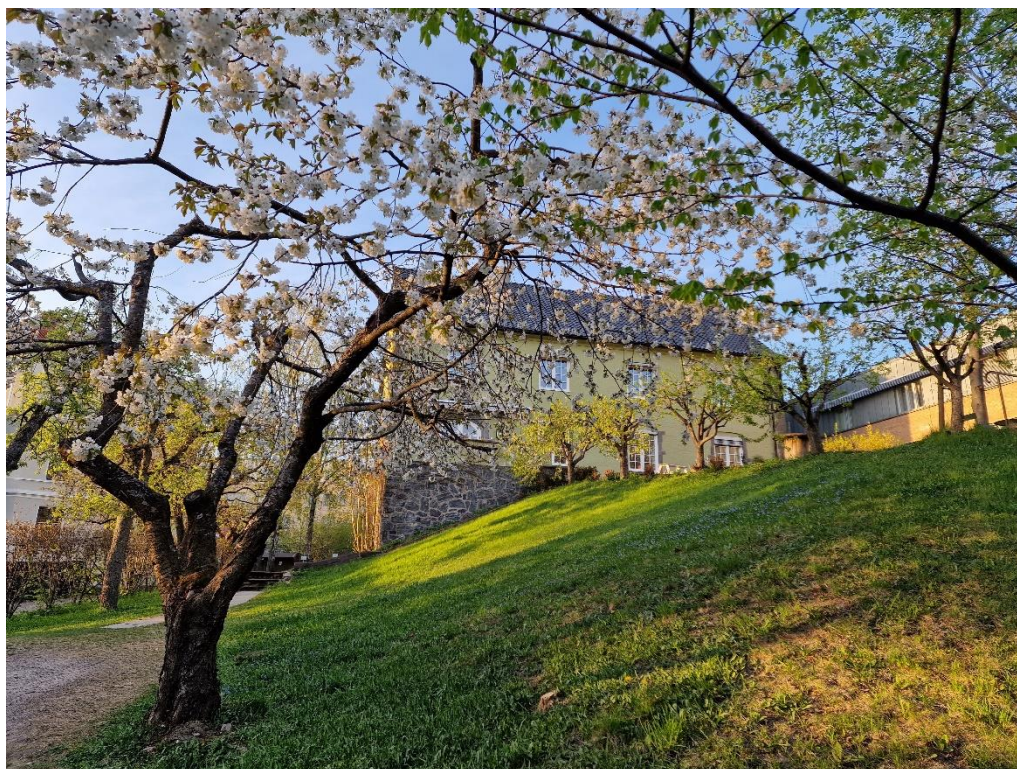
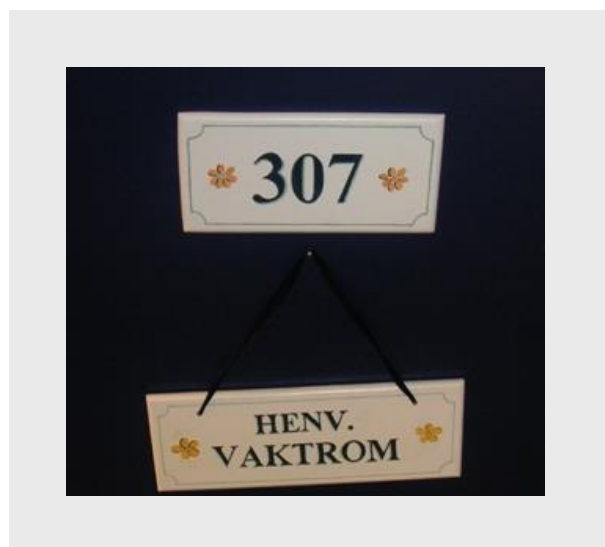
Innen 2025 har Lovisenberg Lindring og Livshjelp

- Vært pådriver for at helsevesenet har kompetanse til å ivareta/behandle den døende pasient og dennes familie
- Økt kvalitet og systematisk oppfølging av pårørende og etterlatte ved bruk av CSNAT og CODE
- Påvirket til økt åpenhet om døden i samfunnet generelt og helsevesenet spesielt
- Bidratt til- og påvirket prioriteringsdebatten
- Bidratt til systematisk bruk av forberedende samtaler

Finansiering av kompetanseoverføring

Innen 2025 har Lovisenberg Lindring og Livshjelp

- Bidratt til etablering av finansieringsordninger for kompetanseoverføring mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten
- Bidratt til utvidelse av kompetansenheten og finansieringen av enheten i ordinær drift
- Bidratt til fast praksisrullering av LIS'ene i Medisinsk klinikk til Døgnenheten

Organisering og personal

Organisering

Lovisenberg Lindring og Livshjelp (LLL) er en avdeling i Medisinsk klinikk ved Lovisenberg Diakonale Sykehus.

De to lederne er sidestilt organisatorisk og rapporterer til klinikksjef og begge deltar i klinikkens ledergruppe. Are Kirkaas Normann har i tillegg fått funksjon som leder for LLL.

Lovisenberg Lindring og Livshjelp har følgende enheter:

- Lindrende døgnetet
- Livshjelpsenter
- Kompetansenhet (FoU-enhet)

Organisatorisk har avdelingen en ledergruppe bestående av de to topplederne, ledende spesialsykepleier døgnet og teamleder Livshjelpsenteret.

Personal

Lovisenberg Lindring og Livshjelp har / har tilknyttet 39,5 årsverk fordelt på følgende profesjoner: Lege, sykepleier, fysioterapeut, ergoterapeut, klinisk ernæringsfysiolog, prest, sosionom, kokk og konsulent. I tillegg har vi kjøkkenassistenter og frivillige (inkludert våkere).

Ledelsen

Leder og Avdelingsoverlege LLL:

Are Kirkaas Normann

Avdelingssykepleier LLL:

Anine Dagestad (fra sept. 2023)

Teamleder sykepleiere LHS:

Bente Baklund (fra nov. 2023)

Ledende spesialsykepleier drift døgnet:

Eirin Erland Valsgård

Tilbud personalet

Felles

- Veiledningsgrupper vår og høst
- Hvilepuls i kapellet fortløpende
- Fagspesifikke tilbud

Døgnetenheten:

- Veiledning og debrifing ad hoc

Livshjelpsenteret

Pasientbehandling

Livshjelpsenteret vil bidra til at pasienter og pårørende kan leve best mulig med sykdom, og bidra til en trygg hjemmesituasjon i samarbeid med den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og Fransiskushjelpen. Vi tilbyr lindrende behandling til pasienter fra tidlig til sen palliativ fase, for å yte riktig hjelp til rett tid.

Lindrende poliklinikk

Poliklinikken gir tverrfaglig vurdering og oppfølging til pasienter og pårørende i Lovisenberg sektor, har vurderingssamtaler med pasienter henvist til dagbehandling, og henviser til andre tilbud ved Lovisenberg Lindring og Livshjelp etter behov. Poliklinikken er en del av «Kreft, blodsykdommer og lindring (KBL)» ved Medisinsk poliklinikk.

Lindrende dagbehandling kreft

Dagbehandlingen er et tverrfaglig gruppetilbud for kreftpasienter med fokus på å gi økt helsekompetanse og livsmestring til hjemmeboende pasienter i Oslo og omegn.

Det tilbys i utgangspunktet 3 måneders opphold med oppmøte en dag i uken (tirsdager).

Fokus er mestring og livskvalitet gjennom undervisning, bevegelse og avspenning, samtalegrupper og individuell oppfølging.

Ved behov forlenges oppholdet med 3 måneder.

Lindrende dagbehandling kreft disponerer en plass og kan tilby et ukesopphold på Lindrende døgnenhet ved behov for ekstra oppfølging.

Lindrende dagbehandling lunge

I 2024 endret dette tilbudet navn fra dagbehandling KOLS til dagbehandling lunge. På den måten inkluderes også andre lungesykdommer. Dagbehandling lunge er et tverrfaglig gruppetilbud i samarbeid med medisinsk klinikk. Målsetningen er å gi økt helsekompetanse og livsmestring til hjemmeboende pasienter med lungesykdom.

Tilbudet gis primært til pasienter i LDS sektor, og har samme fokus som dagbehandling kreft.. Oppmøtedag er torsdager.

Lindrende dagbehandling lunge disponerer en plass og kan tilby et ukesopphold på Lindrende døgnenhet ved behov for ekstra oppfølging.

Kriterier

- Uhelbredelig sykdom
- Behov for avansert smerte og symptomlindring
- Psykososial og eksistensiell problematikk
- Behov for spesialisert lindrende behandling på sykehusnivå over tid

Pasientbehandling

Lindrende poliklinikk

- Konsultasjoner ved LLL-LDS 503
  - Ved lege +/- spl 337
  - Ved sykepleier 166
- Andel telefonkonsultasjoner 25 %
- Hjemmebesøk (lege og/eller spl) 64

Lindrende dagbehandling Kreft

- Antall pasientbesøk totalt 534
- Antall forskjellige pasienter 70
- Gj.snitt alder 66.2
- Gj.snitt antall besøk per pas 7.6

Lindrende dagbehandling Lunge

- Antall pasientbesøk totalt 481
- Antall forskjellige pasienter 62
- Gj.snitt alder 76.9
- Gj.snitt antall besøk per pas 7.8

Lindrende team LDS

- Antall tilsyn/kontakter m/pas 463
  - Lege +/- spl 198
  - Spl uten lege 265
- Rådgivning uten tilsyn av pas 145
- Palliativ kode (WRBA21) 182

Kurs for pårørende og etterlatte

- Pårørendekurs x 2 - vår og høst
- Etterlattekurs x 2 - vår og høst

Kurs for pårørende og etterlatte

Livshjelpsenteret tilbyr kurs til pårørende og etterlatte av kreftpasienter og pasienter med annen alvorlig somatisk sykdom. Ved å formidle kunnskap, dele erfaringer og skape et møtested for mennesker i en krevende livssituasjon, ønsker vi at pårørende og etterlatte skal oppleve trygghet og livsmestring. Metodene som benyttes er en kombinasjon av individuell tilnærming og undervisning i gruppe, med dialoggruppe i etterkant.

Vi arrangerer to pårørendekurs og to etterlattekurs per år, en runde på våren og en på høsten, og vi ønsker at kurset kan bidra til inspirasjon og livshjelp gjennom undervisning, samtaler, måltider og fellesskap.

Pårørendekurset går over to kvelder, og etterlattekurset over tre kvelder.

Vi har kapasitet til å ta imot 16 deltakere per kurs.

Kompetanseformidling

LLL arbeider systematisk med kompetanseoverføring innen palliasjon i møte med samarbeidspartnere innad i eget sykehus (LDS) og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

LDS

Lindrende team gir veiledning og råd til personalet på de medisinske postene, og introduserer aktuelle pasienter og pårørende for de ulike tilbudene ved LLL.

Teamet samarbeider tett med sykepleiere og leger på medisinsk avdeling for å bidra til at den palliative pasient og de pårørende blir helhetlig ivaretatt ved innleggelse på LDS.

Alle pasienter som søkes fra sykehuset til Lindrende døgnenhet, vurderes av teamet.

Det undervises i aktuelle tema, både «bedside» og i større grupper på fagdager. Teamet bistår i opplæring og igangsetting av for eksempel smertepumper, og tilbyr oppfølging.

Veiledning i grupper og individuelt tilbys regelmessig til de medisinske postene, fagsykepleierne og MIO, i tillegg til ad hoc veiledning ved behov.

Kompetanseformidling

Metoder:

- Deltagelse på visitt
- Bed side teaching
- Refleksjon/veiledning
- Undervisning
- Hospitering

LDS

- Veiledning: LDS poster
- Veiledning til sykepleiere med studentansvar
- Veiledning til fagsykepleierne i Medisinsk klinikk

Den kommunale helse- og omsorgstjenesten

- Samarbeidsmøter med kreftkoordinatorne
- Veiledningsgruppe for kreftkoordinatorne
- Helsehus og langtidshjem
- Fagdag for helsepersonell
- Bed side teaching

Den kommunale helse- og omsorgstjenesten - Hjemmetjenesten

Lindrende team har etablert tilbud om hjemmebesøk med lege og sykepleier til pasienter som er for syke til å komme til Lindrende poliklinikk. Hjemmebesøk skjer i tett samarbeid med hjemmetjenesten, kreftkoordinator og fastlege, samt pårørende.

Kreftkoordinatorerne i egen sektor er nøkkelpersoner i samarbeidet vedrørende kompetanseoverføring til den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Lindrende team tilbyr faglig veiledning til kreftkoordinatorerne en gang per måned, og har faste samarbeidsmøter.

Den kommunale helse- og omsorgstjenesten - Helsehus og langtidshjem

Livshjelpsenteret gir undervisning, veiledning og råd i lindrende behandling, pleie og omsorg til personalet på langtidssykehjem og helsehus i Lovisenberg sektor, samt lindrende enhet ved Solvang Helsehus.

Teamet bidrar med samtale, veiledning og sin kompetanse for å redusere unødig innleggelse/reinnleggelse fra helsehus og langtidshjem til sykehuset.

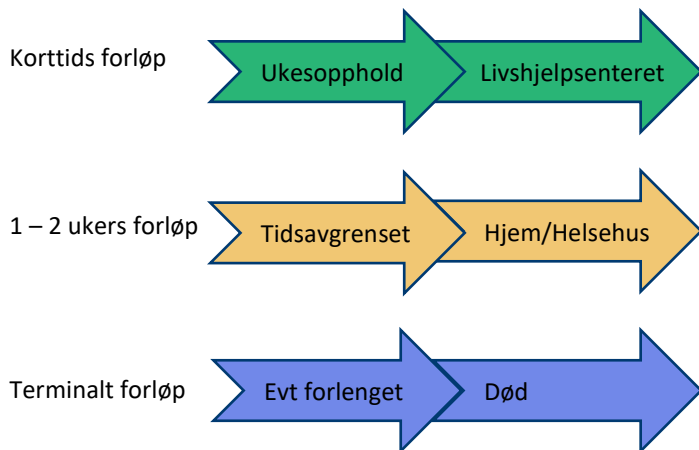
Teamet bistår personalet med oppfølging av pasienter som skrives ut fra de medisinske sengepostene og Lindrende døgnenhet på Lovisenberg Lindring og Livshjelp.

Livshjelpsenteret arrangerer jevnlig dialogmøter med leger fra helsehus og sykehjem.

Lindrende døgnenhet

Lindrende døgnenhet er et tilbud til pasienter med alvorlig kreftsykdom og behov for avansert lindrende behandling, pleie og omsorg. Døgnenheten har 12 enerom og er primært et tilbud til pasienter i Helseregion Sør-Øst.

Behandlingsforløp

Korttidsforløp: Livshjelpseneteret disponerer to plasser til ukesopphold ved LLL døgnenhet for pasienter som trenger et kortere opphold for optimalisering av smerte- og symptomlindring. En plass for lungepasienter og en for kreftpasienter.

1-2 ukers forløp: Alle andre pasienter får i utgangspunktet et tidsavgrenset opphold på 1-2 uker. Vi erfarer at pasienten nå oftere kommer i en tidligere fase av sykdommen, og at flere har gjentagende innleggelser. I 2024 hadde vi 596 søknader, 359 innleggelser fordelt på 271 forskjellige pasienter. Pasienter som er godt lindret og stabile i sin sykdom reiser som oftest hjem, alternativt til helsehus. Når pasienter utskrives hjem er målet at dette skal oppleves trygt for pasient, pårørende og bydel/kommune. Vi har normalt en familiesamtale og et nettverksmøte i forkant av utskrivelse, og har et godt samarbeid med hjemmetjeneste, kreftkoordinator og Fransiskushjelpen.

Terminalt forløp: Pasienter som vi antar har kort forventet levetid, blir i enheten til de dør.

Kriterier for innleggelse

- Uhelbredelig kreftsykdom eller lungesykdom
- Behov for avansert smerte- og symptomlindring
- Psykososial og åndelig/ eksistensiell problematikk

Statistikk døgn

- Antall henvisninger 596
- Andel henviste som fikk plass 60.2 %
- Antall pasienter innlagt 359
- Antall pasienter utskrevet 359
  - Utskrevet hjem 51,3 %
  - Utskrevet helsehus 14.8 %
  - Utskrevet sykehus 7,8 %
  - Døde (no 94) 26.2 %
- Pasient karakteristika 271
  - Antall ulike pas. 10,0
  - Snitt liggetid, dager 66,5 år
  - Snitt alder 53.5 %
  - Kvinner 46.5 %
  - Menn
- Epikrisetid
  - Innen 1 døgn 94.5 %
  - Innen 7 døgn 100 %

Vårt tilbud

Pasienter

Pasientene har komplekse og sammensatte problemstillinger. Vi kartlegger den enkelt pasient og deres pårørendes behov, og benytter ressursene i det tverrfaglige teamet for å imøtekomme behovene så godt det lar seg gjøre. Vår oppgave er, gjennom god helhetlig lindring, å bidra til best mulig livskvalitet for pasient og pårørende.

Pårørende

Ivaretagelse av pårørende og etterlatte er en del av helhetstenkningen i Hospicefilosofien. Når pasienter innlegges på døgnavdelingen, er vår filosofi at vi ivaretar hele familien.

Vi er opptatt av pårørendes behov, og tilbyr samtaler for å kartlegge disse. **Barn og unge** har krav på god informasjon og ivaretagelse. Det er derfor et mål at de skal føle seg velkomne, godt informert og trygge. Alle får normalt tilbud om pårørendesamtaler, familiesamtaler og oppfølging av barn som pårørende både i forkant-, under og etter dødsfall

Etterlatte

Målet for etterlattearbeidet er at de skal oppleve støtte til å mestre et liv uten den de har mistet. Vi inviterer pårørende til en samtale med primærsykepleier 4-6 uker etter dødsfall.

Hver første onsdag i måneden får etterlatte tilbud om å delta i sorggruppe. Gruppen ledes av sykepleiere fra Døgnetenheten. I samhandling med andre etterlatte og med støtte fra sykepleiere, kan deltagerne dele erfaringer om hvordan sorgen virker inn på tanker, følelser, kropp og relasjoner. Målet er å bidra på veien til å bearbeide egen sorg.

En sykepleier fra LLL er ansatt og en fra Livshjelpsenteret leies inn som sykepleier i «Sorggrupper for barn» i regi av OUS.

Sorggruppe 2024, totalt 77 deltakere

Januar: 13
Februar: 9
Mars: 9
April: 12
Mai: 11
Juni: 3
September: 12
Oktober: 8
November: Pause
Desember: Pause

Arbeid med «Barn og søsken som pårørende» og etterlatte i Medisinsk klinikk

Målsettingen med arbeidet som barnekoordinator er å bidra til at barn og søsken som pårørende og etterlatte får oppfølging etter Lov om Helsepersonell § 10 a og b og Lov om Spesialisthelsetjenesten §3 -7a.

Medisinsk klinikk har to barnekoordinatorer, en i 10 % stilling, den andre barnekoordinatoren har dette uten ekstra stillingsbrøk for arbeidet.

Barnekoordinatorene er underlagt klinikkjefen.

Oppgaver i 2024:

- Det ha vært avholdt to halvdags fagdager med de barneansvarlige på LDS
- Utover det er de oppfordret til å holde seg oppdatert på arbeidet gjennom e-håndboken.
- Fokus for de barneansvarlige har vært å gjennomføre kursene i læringsportalen, hhv "Bekymringsmelding til barnevernet" og "Barn som pårørende- pasientens barn og søsken"
- Det har vært 5 møter med alle barnekoordinatorene ved LDS. Det har vært arbeidet med aktuelle saker knyttet til e- læring og arbeidet med å lage en kortere og mer brukervennlig versjon av bekymringsmeldingen. Case har vært diskutert.

Arbeid med «Barn/søsken som pårørende» og etterlatte ved LLL

- Barneansvarlige har vært spesialist i onkologisk fysioterapi Britt Carlsen og spesialsykepleier Mari F. Blestrud.
- Barneansvarlige har holdt fokuset oppe og bidratt i faglige diskusjoner om ivaretagelse av barn/søsken som pårørende. De har fulgt opp familiene og personalet ved Lindrende døgnenhet.
- Lindrende team har fulgt opp familier med barn/søsken og personalet ved de medisinske postene LDS
- Fra LLL har 5 stykker vært gruppeledere ved Sorgstøtten, OUS. Dette er et pågående arbeid.

Tema faglunsj

- Hospiceverdier
- Palliativ strålebehandling
- MyPath
- Utbrenthet: Hva gjør jobben med deg?
- Beslutningsprosesser ved begrenning av livsforlengende behandling
- Smertebehandling ved langtkommet kreftsykdom
- Åpenhet om døden
- Fatigue
- Kvalme og obstipasjon hos den palliative pasienten
- Smertebehandling ved langtkommet kreftsykdom
- CSNAT
- Uønskede hendelser
- Delirium hos pasienter i palliativ fase
- Innlegg fra Landskonferansen i palliasjon - 2024
- Bosituasjon
- Økonomi & pårørende
- Åndelig og eksistensielle behov
- Pårørendes erfaringer ved hjernemetastaser
- Palliasjon ved parkinsons
- Immunterapi
- Prosjektet om veldferdsteknologi
- Fysioterapeutens rolle i palliativ rehabilitering

Flere av teamene er hentet fra KLB sine digitale torsdagsundervisninger.

Kompetanseenheten

Kompetanseenheten (KE) har ansvar for intern fagutvikling, fag- og forskningsprosjekter. Trine Lise Eknes, spesialsykepleier ved Livshjelpsenteret har hatt en 25% stilling i KE. Ragnhild Monsen 50%, sykepleier, ph.d (fom august 2024).

Fagarbeid

Faglunsj er et viktig møtepunkt for undervisning, refleksjon og faglige diskusjoner i personalgruppen. Faglunsj arrangeres hver onsdag kl. 11.30 – 12.15.

Fagdager I 2024 ble 1 fagdag avholdt. Tema «Emosjonell belastning på jobben», v/ Anne - Marthe Indregard.

Lovisenbergdagen ble et utvidet arrangement med 30 års markering av LLL fredag 11. oktober med over 160 påmeldte deltakere. Foredrag:

- Sorg og komplisert sorg v/Pål Kristensen
- Verdighet i palliativ omsorg v/Katrine Staats
- Psykiske symptomer og suicidalitet i palliativ omsorg v/Tone Skaali
- Ivaretagelse av hjelperen v/Oda T. Verlo

Fag- og forskningsprosjekter

E-StoIC: Initiert av Trinity College Dublin, University College Dublin og Our Lady's Hospice Dublin (A. Davies). E-Stoic – en observasjonsstudie som skal undersøke opioidindusert obstipasjon hos pasienter med kreftsmertner. 11 land deltar. Hovedstudien ble publisert i 2024 med R. Monsen som medforfatter fra LLL.

Palliative Day Care Services (Pall-DaCS) - for home-based patients with advanced cancer in need of palliative care: Prosjektstart 2023. Hensikten med studien er å undersøke hvordan et 12 ukers medisinsk dagbehandlingstilbud påvirker symptombyrde, livskvalitet, helsekompetanse og helseøkonomi. Prosjektgruppen består av Christine R. Borge (prosjektleder), Simen A. Steindal (samarbeidspartner fra LDH), Ragnhild Monsen, Are Normann, Trine Lise Eknes og Victoria Gjerpe. REK- godkjent i desember 2023. Studien har et pre- post design med kvantitativ og kvalitativ metode. Studien pågår.

Annet

Januar 2024 ble festskriftet til 30 årsjubileet høsten 2023 «...men alle andre dager skal vi leve – Hospice Lovisenberg / Lovisenberg Lindring og Livshjelp – 30 år» utgitt. Redaktører var Sølvi Karlstad, Marianne Dahl og Ragnhild Monsen.

Kompetanse

- Juni 2024: Ragnhild Monsen disputerte med avhandlingen «Oral Health in Advanced Cancer - Assessment and management of oral symptoms and fungal infection in adult patients with advanced cancer», Universitetet i Oslo – studien utgikk fra LLL.
- Trine Lise Eknes – tar master i avansert sorg ved Universitetet i Bergen.

Deltagelse

KE er 2023 representert i:

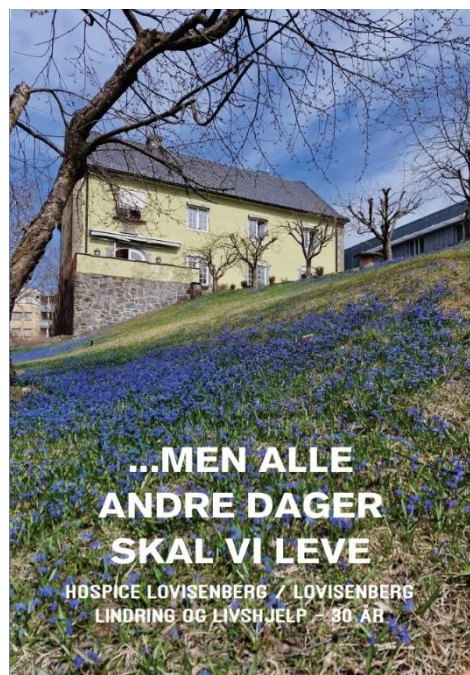
- LDS sin forskergruppe for Symptomer og helserelatert livskvalitet
- Referansegruppen til Kompetansetjenesten i lindrende behandling Helse Sør-Øst

Vitenskapelige publikasjoner fra KE/LLL

1. Davies A, Fagan N, Gonzalez-Barboteo J, Chelazzi C, Economos G, Elsner F, Leach C, Monsen RE, Oldenmenger WH, Remi C, van den Beuken-van Everdingen M, Wüstefeld M. (2024). Inadequate management of opioid-induced constipation in European cancer pain patients: results of a real-world, multicentre, observational study ("E-StOIC"). Support Care Cancer. 5;32(10):701. doi: 10.1007/s00520-024-08898-1. PMID: 39367106.

2. Seim, S., Monsen, RE, Kolltveit, BCH, & Graue, M. (2024). Healthcare professionals' experiences of providing palliative care for patients with diabetes—a qualitative study. BMC Palliative Care, 23(1), 241.

3. Monsen RE, Lerdal A, Gay C, Nordgarden H, Herlofson BB. (2024). A comparison of the prevalence of dry mouth and other symptoms using two different versions of the Edmonton Symptom Assessment System on an inpatient palliative care unit. BMC Palliat Care.16;23(1):75. doi: 10.1186/s12904-024-01405-7.

Hospitanter og studenter

Studenter og hospitanter tilbys vanligvis praksis på både Døgnetenheten og Livshjelpsentret.

I 2024 har vi hatt 22 hospitanter, både sykepleiere og helsefagarbeidere. De kommer stort sett fra helsehus. Vi har i tillegg hatt 3 studenter fra VID og 4 studenter fra OsloMet videreutd. Kreftspl.

Studenter: 7

Kreftsykepleie:

- OsloMet: 4 (9 uker)
- VID: 3 (6 uker)

Hospitanter:

- Helsehus/Langtidshjem/Bydeler: 22 (2 dager- 1 uke)

Videre- og etterutdanning

Lovisenberg Lindring og Livshjelp har tilrettelagt arbeidstid for følgende videreutdanning:

- Juni 2024: Ragnhild Monsen disputerte med avhandlingen «Oral Health in Advanced Cancer - Assessment and management of oral symptoms and fungal infection in adult patients with advanced cancer», Universitetet i Oslo – studien utgikk fra LLL.
- Trine Lise Eknes: Har permisjon uten lønn fra 01.09.23- 01.09.24 for å studere komplisert sorg ved Universitetet i Bergen, avdeling for krisepsykologi
- Kristine Veie har høsten 2024 startet på Tverrprofesjonell videreutdanning i smertebehandling på deltid ved USN
- Mari Blestrud fullførte 15 studiepoeng deltid ved UIB utdannelsen Barn som pårørende når foreldre eller søsken blir alvorlig syke eller dør

Frivillig arbeid

Frivillighetstjeneste

Frivillighetstjenesten er en høyt verdsatt tjeneste på Lovisenberg Lindring og Livshjelp. De frivillige går i turnusvakter på 4 timer på dagtid og enkelte kurskvelder, og er tilstede på både Livshjelpsenteret og Lindrende døgnenhet.

Vi har pr. i dag en stab på 9 dyktige frivillige som hver dag utgjør en forskjell for pasienter, pårørende og ansatte.

De frivillige utfører pasientrettede oppgaver som følgetjeneste til og fra sykehus, deltagelse i praktisk tilrettelegging i dagbehandlingstilbudet med bl.a. servering og følge til og fra pasienttransport, I tillegg bidrar de med servering av forfriskninger inne på pasientrom, praktiske oppgaver som for eksempel stell av blomster, rydding av varer fra sentrallager og tøy, samt med hjelp på kjøkkenet.

De frivillige deltar også på kursvirksomheten for pårørende og etterlatte på Livshjelpsenteret.

Tjenesten koordineres av en frivillig i samarbeid med teamleder på Livshjelpsenteret.

Vi inviterer til frivilligsamlinger 2 ganger pr år, i tillegg til fagdag med julegrøt i desember sammen med ansatte på LLL.

En av de frivillige sitter i brukerutvalget ved sykehuset. Utvalget er et uavhengig rådgivende organ for sykehuset og rapporterer til administrerende direktør.

Våketjeneste

To frivillige er tilknyttet våketjenesten. Vi har gjennomført et nytt våkerkurs våren 2024 for å rekruttere flere våkere.

Frivillighetstjenesten

- 1 vårfest for de frivillige
- 2 frivillighetstreff

Antall frivillige

- I 2024 har det vært 9 frivillige

Antall våkere

- 2 frivillige er tilknyttet våketjenesten.

Annet

LLL i media

- «Mitt Oslo» i Aftenposten
  - Are Kirkaas Normann intervjuet i serien «Mitt Oslo» i Aftenposten 6. mars 2024
- Publisering av intervju med Are Kirkaas Normann den 17. juli 2024 i podcast serien «Dypdykk» i Aftenposten. Intervjuet ble foretatt som research i forbindelse med dypdykk podkasten «Hvor langt unna er vi å bli udødelige» publisert 22. mai 2025
- Intervju med Are Kirkaas Normann i Morgenbladet nr. 41 / 18.-24. oktober 2024 i forbindelse med dødshjelpdebatten i media som oppsto etter kronikken om dødshjelp: «Dette er en alvorstung anmodning – fra sønnen vår, på vegne av mange andre» av Henrik Thune i Aftenposten 13. oktober 2024

Overalt er det pyntet med blått roser. – Tallet verre gjenstander kan vi gi litt ekstra tilbede til pasientene, opplyser overlege Normann. Lektoratet brukes av barn og foreldre. Og til samlinger. Foto: Rojce Jagimowicz/Larvik

Kultur | Mitt Oslo

Livshjelp-overlege i «Mitt Oslo»: Hva angrer folk mest på før de dør?

– Ikke alle kommer hit for å dø. Men alle pasienter har en dødelig sykdom, forklarer lederen for Lovisenberg Lindring. Ifølge overlegen begår folk ofte én dødsfeil. Hva er hans mest livsbejende råd?

ONSDAG 17. JULI, 2024

Dypdykk Dypdykk
Uredigert: Are Kirkaas Normann, overlege
37 MIN

 Abonner for å lytte

AKTUELT Tips? Innspill? Respons? Send e-post: [aktuelt@morge](#)

AKTUELT INTERVJU

I dødens forværelse

Overlege Are Kirkaas Normann tror aktiv dødshjelp blir legalisert i Norge, men håper det skjer først etter at hans egen yrkeskarriere er over.

